

Učiteljski Tovariš.

Glasiilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Vsebina: Slov. in istrsko-hrvaškemu učiteljstvu! — Naša tajna kvalifikacija — odpravljena? — Leta 1905. v Petrograd! — Z orožjem v roki in v rezervi — na Amonite! — Pisarna za zdravljenje naših bolnih stanovskih, družabnih, uradnih, književnih, narodnostnih in političnih razmer. — Dopisi. — Društveni vestnik. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. Inzerati.

iz „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“.

Slov. in istrsko-hrvaškemu učiteljstvu!

Po sklepu upravnega odbora »Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev« se bo vršila letošnja XVI. glavna skupščina o Binkoštih, dne 21., 22. in 23. maja v Postojni z izletom v Trst.

Kar se tiče poročil, predavanj in predlogov za glavno skupščino in za delegacijo, oziroma sekcije, se je po sklepu upravnega odbora obrnilo vodstvo do vseh »Zavezinih« društev s pozivom, naj se izjavijo do konca meseca februarja, o čem žele, da naj se razpravlja pri glavni skupščini, da pridejo le aktualna vprašanja na šolsko-političnem in pedagoškem polju na dnevni red. Ta poziv je imel jako slab uspeh. Nobeno društvo ni prijavilo kake teme. Zato se tem potom še enkrat obračamo do cenjenih »Zavezinih« društev in do posameznih članov z nujno prošnjo, da se zglase s poročili, s predavanji in predlogi vsaj do 20. t. m. Obenem naj se naznani tudi poročevalci.

Poslane teme in stavke razglasimo takoj, ko se nam vpošljejo.

Velecenjene gg. predsednike »Zavezinih« društev prosimo, da postavijo na dnevni red prihodnjega društvenega zborovanja volitev v zmislu § 7., lit. c »Zavezinih« pravil. Delegati naj se nam prijavijo do 5. maja t. l., da jih moremo priobčiti v oni številki »Učiteljskega Tovariša«, ki izide 10. maja. Izvolite delegate, ki se bodo glavne skupščine tudi res udeležili, da bo vsako društvo častno zastopano! Kdor ne misli iti v Postojno, naj se ne pusti voliti!

Društvene izkaze dobe gg. predsedniki v roke še ta mesec. Izvolite jih izpolniti in prav zanesljivo vrniti do dne 5. maja t. l., da bo mogel g. tajnik sestaviti svoje poročilo.

Gg. blagajnike »Zavezinih« društev pa prosimo, da pošljejo »Zavezinem« blagajniku letne doneske do 15. maja, da bo mogel izdelati račun.

Vsa »Zavezina« društva naj delujejo že sedaj z vso unemo za to, da bo udeležba v Postojni kar mnogo-brojnejša!

Vodstvo „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“.

V Ljubljani, dne 7. marca 1904.

Tajnik:
Drag. Česnik.

Predsednik:
L. Jelenc.

Naša tajna kvalifikacija — odpravljena?

Koliko časa smo se trudili in borili, da bi zatrli za nas toli ponižujočo, sramotno in škodljivo tajno kvalifikacijo. Vedeti smo hoteli, kako nas ocenjuje nadzornik, in zavarovati smo se hoteli proti krivicam, ki so pri tajni kvalifikaciji med nami slabotnimi ljudmi gotovo mogoče. A vse zaman! Še poštenega odgovora nismo dobili. Eni so rekli: »Naša uprava že ve, zakaj se boji javne kvalifikacije«, hudomušneži pa so modrovali: »Tajne kvalifikacije itak ni. Saj lahko vidi našo kvalifikacijo vsak diurnist pri okrajnem glavarstvu, vsak član okrajnega šolskega sveta, pa tudi vsak član in kdor hoče pri krajnem šolskem svetu, ki je prejel našo prošnjo za kakšno službo. Kjer pa vidi kakšno stvar toliko ljudi, pa gotovo ni več tajna«.

Ali je niso zadeli?! — A nam pa s tem le ni bilo pomagano, ker smo mogli le po ovinkih in tihotapski pozve, deti, kako nas ceni nadzornik. Niti tega nam niso povedali-kaj vse se mora pri nas oceniti. Sedaj pa se bo stvar menda na bolje obrnila: tajna kvalifikacija se bo — kakor znamenja kažejo — vsaj polagoma odpravila. In kako fino se je ta akcija pričela! Pri nekem okrajnem šolskem svetu so namreč začeli uporabljati klasifikacijske pole kot ovitke svojim uradnim dopisom, ki jih pošiljajo šolskim vodstvom. Ali ni to imenitno! Škoda le, da so te kvalifikacije že nekoliko zastarele in da se pošiljajo v tuje okraje. Neki nadučitelj je dobil s tremi dopisi tri kvalifikacije vsega učiteljstva sosednega okraja. To je res malo nerodno, a vsak začetek je težak. Sčasoma bo že bolje!

Ker pa še vendar ni vsak učitelj videl take pole, priobčujemo tukaj njeno razdelbo, da jo bomo vsaj vsi poznali.

Da je nemška — je ob sebi umljivo. Torej:

Verhalten der Lehrpersonen	Wahrnehmungen über die Behandlung der Lehrgegenstände und zwar:							Wahrnehmungen					Der Zustand des Unterrichts war (an wie vielen Schulen)				
	a) der Unterrichtssprache und der zweiten Landessprache, b) des Rechnens, c) der Realien, d) des Zeichnens, e) des Gesanges, f) des Turnens und g) der weiblichen Handarbeiten.							a) über die Tüchtigkeit und b) den Fleiß der Lehrpersonals c) über deren Leistungen in Erziehung und Unterricht d) über ihr Streben nach Fort- bildung und e) ob sie mit den Religionsleh- rern in wünschenswerter Ein- tracht, Erziehung und Unter- richt zu fördern bestrebt sind.					sehr befriedigend	befriedigend	genügend	minder genügend	nicht genügend
	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	a)	b)	c)	d)	e)					
249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266
Boštjan Kobula	sg	g	gd	kgd	ng	sg	—	s. l.	s. fl.	sg	s. str.	ei					
Marica Murko	g	sg	g	gd	sg	—	sg	l.	fl.	g	str.	ei					
Verica Ribič	gd	g	sg	g	gd	ng	g	m. t.	m. fl.	gd	m. str.	s. ei					

i. t. d.

Če domo učitelji s tem načinom objavljaja svojih kvalifikacij zadovoljni, bodo baje tako objavljane nadaljevali. Pričakujemo torej vsestranskega ploskanja!

Leta 1905. v Petrograd!

Ni ga boljšega pripomočka v izpopolnitev izobrazbe, kakor so ravno potovanja. To mnenje je že prešinilo vse sloje človeštva, zakaj prirejajo že razne ekskurzije in razna znanstvena potovanja. Države in razna društva podpirajo vsako leto z izdatnimi prispevki posameznike, da morejo obiskavati razne kraje in razne — razstave. Zakaj ravno v razstavah, kjer se koncentruje delo človeškega duha in človeške roke posameznih desetletij, se človek v enem dnevu več nauči kakor če bi prebral še tako debele folijante.

Svetovnega pomena obeta biti razstava svetovnega Slovanstva v Petrogradu, ki jo otvorijo leta 1905. v Petrogradu. Kakor je soditi po pripravah, bo nadkriljevala ta razstava celo pariško svetovno razstavo. A kar bo najimennitnejše, je pač dejstvo, da ta razstava pokaže svetu, kaj premore Slovanstvo, kam je že dospelo v svoji kulturi.

V 42. številki »Napredaka« beremo sledeči poziv: »Hrv.-pedagoško-književni zbor« oglasilo je nedavno u »Napretku«, da je naumio za velikih školskih praznika g. 1904. prirediti zajedničko putovanje u Bosnu, Hercegovinu i Dalmaciju, pa je ujedno pozvao učitelje i učiteljice, da se prijave, koji bi bili voljni pridružiti se tomu putovanju. — Budući, da se do danas prijavio samo neznatan broj učesnika, pozivlje ovim »Zbor« ponovo učitelje i učiteljice, koji so voljni, da se pridruže tomu potovanju, neka mu se što prijave.

Za to putovanje treba, da se doskora upriliče priprave, a upriličit če se samo onda, ako se najavi dovoljan broj učesnika.

Upravni odbor »Hrv.-pedagoško-književnoga zbora«.

V l. 1903. je priredilo učiteljsko društvo »Lehrerhaus« na Dunaju znamenito skupno potovanje na sever, o katerem je bilo tudi kranjsko učiteljstvo obveščeno po oni, za kranjske razmere značilni odredbi, o kateri je tudi »Učit. Tovariš« nekaj besedi objavil. In kakor beremo v 3. številki srbskega »Učitelja«, je priredilo i srbsko učiteljstvo skupen izlet v — Črnogoro.

In sedaj pa vprašamo javno, ali bi ne moglo tudi slovensko učiteljstvo prirediti skupen izlet na vseslovansko razstavo v Petrograd l. 1905.? Sicer je naš načrt smel, vendar upamo, da je izvedljiv, akoravno ne v onem obsegu, kakršnega bi si želeli ravno z ozirom na skupnost slovenskega učiteljstva.

Vsekakor pa menimo, da bi se na Slovenskem dobilo vsaj nekaj učiteljev, ki bi hoteli skupno posetiti ono razstavo naših severnih bratov.

Naš načrt naj se naslanja na te-le točke:

Povodom glavnega zbora »Zaveze« v Postojni naj se osnuje komité, ki bi imel preskrbeti, oziroma rešiti sledeče zadače:

a) Izda naj oklic na slovensko učiteljstvo, v katerem se pozivlje, da pristopi k temu odboru, in v ta namen se zaveže dotičnik plačevati primeren mesečni donesek kot prispevek za potovanje.

b) Komité preskrbi po avstrijskih kakor tudi ruskih, oziroma nemških železnicah znižano vožnjo; le-ta obeta biti po ruskih železnicah za skupne izlete uprav bagatelna.

c) Komité preskrbi dalje cena skupna stanovanja po ruskih krajih s posredovanjem ruskih učiteljev.

d) Komité izda slednjič na ostale avstrijske slovanske učiteljske »Zveze« poziv, da stare i one enake korake v tem oziru, da pohitimo l. 1905. skupno vsi avstrijski slovanski učitelji na ponosno Nevo, da se skupno spoznamo s svojimi severnimi brati.

Ta skupni izlet bi po našem skromnem mnenju imel dalekosežne posledice. Zakaj tu bi se ne spoznali natančneje le avstrijski slovanski učitelji, temveč tu bi bili zastopani vsi slovanski narodi mnogojezične Evrope v nekaki idealni skupščini. In pri tej priliki bi se vršil lahko tudi vseslovanski učiteljski shod, ki bi lahko idealno začrtal pot one velikanske naloge, ki jo ima ravno rešiti Slovanstvo, ki viškuje v prislovi: Bodočnost je v rokah Slovanstva.

—d.